

Ontwerp Waterbeheerplan Waterschap Rijn en IJssel

Opgave onderhoud 2016-2021

Door gericht beheer en onderhoud beïnvloedt het waterschap de kwaliteit en kwantiteit van het water. We realiseren het beleid voor veilig, schoon en voldoende water dus ook in het dagelijkse beheer en onderhoud. De onderhoudsopgave betreft het watersysteem, het zuiveringsbeheer en de waterkeringen.

Onderstaande uitwerking laat zien uit welke onderdelen het onderhoud bestaat en in welke omvang het waterschap deze uitvoert.

Watersysteem

Maaionderhoud

Het waterschap is verantwoordelijk voor het onderhoud van 4015 km watergang. Het cyclische maaionderhoud van deze watergangen is een belangrijke activiteit voor een goed peilbeheer. Het reguliere onderhoud levert jaarlijks een groot volume aan biomassa (maaisel) op.

Profiel op orde en baggeren

De watergangen moeten voldoen aan de noodzakelijke theoretische afmetingen (breedte, diepte, etc.). Ongeveer 1100 km is aangeduid als het hoofdwatersysteem (belangrijkste afvoerleidingen en aanvoerleidingen) dat van belang is voor het betrouwbaar functioneren van het regionale watersysteem. Voor dit hoofdwatersysteem en de stedelijke watergangen worden 1 keer/ 10 jaar profielmetingen verricht (meetinspanning: 120 km/jaar).

Op deze wijze wordt de belangrijkste 30% van het totale areaal aan watergangen structureel gemonitord en gebaggerd. De baggeropgave voor de overige 2800 km komt middels een 'piepsysteem' in beeld. De noodzaak, de omvang en de kosten hiervoor zijn van kleinere omvang dan het regionale watersysteem.

Op basis van het huidige Baggerbeleidsplan wordt een routinematig meetprogramma uitgewerkt, om meer inzicht in de kwalitatieve en kwantitatieve toestand van de waterbodem te krijgen en te houden.

Zandvangen

De kleinere zandvangen (52 stuks, inhoud < 1.000 m³) worden jaarlijks of tweejaarlijks geleegd. De grote zandvangen worden geleegd met een cyclus die varieert van 5 tot 10 jaar. Deze grote zandvangen voorzien in ca. 97% van het totale beschikbare volume zandvangen in het beheergebied. Het legen van de zandvangen levert jaarlijks een aanzienlijk volume op.

Onderhoud kwantiteitsgemalen

Het cyclische cultuurtechnische, mechanische en elektrische onderhoud wordt planmatig uitgevoerd. Alle kwantiteitsgemalen zijn opgenomen in een onderhoudsbeheersysteem. Er bevinden zich 13 belangrijke gemalen in een primaire waterkering. Als er tijdens de onderhoudswerkzaamheden onvolkomenheden worden geconstateerd, dan wordt dit gemeld en wordt er een vervolgactie vastgesteld.

Onderhoud stuwen en overlaten

In 2010/2011 is er een visuele beoordeling van alle bestaande 1830 stuwen en overlaten uitgevoerd. Op basis van deze quick scan is de civieltechnische toestand in beeld gebracht, zoals de toestand van de damwanden, waterdichtheid, etc. Alle stuwen en overlaten zijn opgenomen in het onderhoudsbeheersysteem. Het reguliere cultuurtechnische, mechanische en elektrische onderhoud wordt ook planmatig uitgevoerd.

Onderhoud bruggen

Alle 121 bruggen waarvan het waterschap onderhoudsplichtig is, zijn opgenomen in het onderhoudsbeheersysteem. De staat van onderhoud van deze 121 bruggen is geïnventariseerd en hier zijn onderhoudsconcepten voor opgesteld. Er is onderscheid gemaakt in 3 categorieën; - beweegbare verkeersbruggen, - vaste verkeersbruggen en - landbouwbruggen. Alle bruggen worden periodiek geïnspecteerd. Voor de 10 bruggen, gelegen in een openbare weg en Waterschap Rijn en IJssel als onderhoudsplichtige, is het de vraag of het waterschap onderhoudsplichtige moet blijven. Voor deze bruggen zal een keus moeten worden gemaakt.

Onderhoud duikers

Vervanging van duikers (o.a. keerduikers en duikers vanuit ruilverkavelingen) wordt momenteel nog ad hoc opgepakt. Voor het merendeel van de duikers geldt de huidige (ad hoc) aanpak. De grotere duikers, met een diameter groter dan 1000 mm (35 stuks), worden geïnventariseerd en vervolgens geclassificeerd op staat van onderhoud. Op basis daarvan wordt, indien nodig, een herstelprogramma uitgewerkt.

Onderhoud beschoeiingen

Vervanging van beschoeiingen (vaak in stedelijk gebied) wordt momenteel nog ad hoc opgepakt, omdat het areaal en de staat van onderhoud niet in de breedte bekend is. De aanwezige beschoeiing en de onderhoudsplicht wordt o.b.v. de Legger in beeld gebracht waarbij er onderscheid wordt gemaakt in landelijk en stedelijk gebied. Vervolgens wordt de beschoeiing, waarvan Waterschap Rijn en IJssel onderhoudsplichtige is, geïnventariseerd en wordt er een oordeel geschreven over noodzaak van de beschoeiing (functioneel / niet-functioneel) en classificatie op staat van onderhoud. Op basis daarvan wordt, indien nodig, een herstelprogramma uitgewerkt.

Onderhoud groenelementen

Het waterschap heeft een aanzienlijk areaal aan gronden in eigendom. Dit zijn niet alleen maar watergangen of waterkeringen, maar voor een groot gedeelte ook uit natuurlijk heringerichte terreinen en van oudsher groen ingerichte percelen zoals overhoekjes. Deze terreinen zullen naar een bepaald streefbeeld onderhouden moeten worden. Voor een planmatig aanpak van het beheer en onderhoud van dit areaal aan groenelementen wordt een actuele stand van zaken worden opgemaakt.

Waterkeringen

Waterkeringen en kunstwerken

Het waterschap is verantwoordelijk voor het onderhoud van ruim 160 km waterkering en en 60-tal waterkerende kunstwerken. Doel van het onderhoud is het waterkerend vermogen van de waterkering optimaal te houden. Het merendeel van de waterkeringen heeft grastaluds die jaarlijks worden gemaaid. Het cyclische onderhoud van deze taluds is een belangrijke activiteit voor een sterke bekleding en dus pantsering van de waterkering.

Dit reguliere onderhoud levert jaarlijks een groot volume aan biomassa (maaisel) op.

Waterzuiveringen

Huishoudens en bedrijven in het beheergebied van het waterschap voeren hun afvalwater aan via gemeentelijke rioolstelsels op de 127 rioolgemalen en 13 rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's). Voor het transport van het afvalwater heeft het waterschap 435 km transportleiding in beheer. Door het zuiveren van afvalwater ontstaat zuiveringslib. Dit wordt op 5 RWZI's ontwatert.